

Sygn. akt II Cz 1529/13

POSTANOWIENIE

Dnia 15 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Bednarek - Moraś

Sędziowie: SO Dorota Gamrat – Kubeczak

D.. SSR Katarzyna Longa (spr.)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w dniu 15 listopada 2013 r. w S.

sprawy z powództwa Ł. J.

przeciwko J. D. i Bankowi (...) spółce akcyjnej z siedziba w G.

o zwolnienie spod egzekucji

na skutek zażalenia J. D.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Goleniowie z dnia 28 czerwca 2013 r., sygn. akt I C 704/13

postanawia:

zmienić zaskarżone postanowienie i oddalić wniosek o udzielenie zabezpieczenia, pozostawiając rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

Sygn. akt II Cz 1529/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 28 czerwca 2013 r. Sąd Rejonowy w Goleniowie zabezpieczył powództwo Ł. J. przeciwko Bankowi (...) spółce akcyjnej z Siedzibą w G. oraz J. D. o zwolnienie spod egzekucji poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Goleniowie B. B. w sprawie I Km 500/13 prowadzone z ruchomości w postaci kosiarki do trawy AL. – KO 450.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że wniosek o udzielenie zabezpieczenia okazał się uzasadniony. Przytaczając treść przepisów art. 730 § 2 k.p.c. i art. 730¹ k.p.c. Sąd wskazał, że zgłoszone powództwo o zwolnienie spod egzekucji jest niewątpliwie sprawą cywilną, dla której dopuszczalna jest droga sądowa, a więc została spełniona pierwsza z przesłanek warunkujących udzielenie zabezpieczenia. Dalej zostało podniesione, że uprawdopodobnienie roszczenia wymaga przedsięwzięcia stosownych czynności procesowych i nie może opierać się na samych twierdzeniach strony. Ciężar uprawdopodobnienia spoczywa na tym, kto z przywołanych twierdzeń faktycznych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.), z tą różnicą że zachowanie szczegółowych przepisów o postępowaniu dowodowym nie jest konieczne (art. 243 k.p.c.). Powód w pozwie wskazał, że kosiarka jest jego własnością, że zakupił ją w 2009 r. w obecności swojego ojca. Dalej Sąd stwierdził, że roszczenie jest uprawdopodobnione, jeżeli prima facie istnieje znaczna szansa na jego istnienie, co nie wyklucza tego, iż w świetle głębszej analizy stanu faktycznego i prawnego wniosek może okazać się bezzasadny. Istotą postępowania zabezpieczającego, jako postępowania incydentalnego, nie jest uznanie

dochodzonego roszczenia za udowodnione, ale jedynie za uprawdopodobnione, czemu służy dokonywana przez sąd jedynie pobieżna analiza dostarczonego przez wnioskodawcę materiału dowodowego. Dlatego też Sąd podkreślił, że możliwość dojścia, w wyniku pełnego postępowania, do wniosku o niezasadności roszczenia, jest oczywistym założeniem tej instytucji. Sąd podał, że roszczenie powoda jest więc w pewnym zakresie uprawdopodobnione i powód ma również interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Sąd wskazał, że postępowanie o zwolnienie spod egzekucji jest postępowaniem specyficznym, albowiem sprzedaż ruchomości przez Komornika powoduje, iż powództwo to staje się bezzasadne, a zgłaszający je powód jest zmuszony (w razie zasadności jego roszczenia poszukiwać innej drogi jego realizacji).

W odniesieniu do żądanego sposobu zabezpieczenia, Sąd wskazał, że odpowiada ono prawu. Rozstrzygnięcie Sąd oparł na podstawie art. 730 § 2 k.p.c. i art. 755 § 1 pkt 3 k.p.c.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył pozwany J. D., domagając się jego zmiany poprzez oddalenie wniosku o udzielenie zabezpieczenia roszczeniu powoda o zwolnienie spod egzekucji oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania. Z ostrożności został wyartykułowany również wniosek o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucono naruszenie przepisów postępowania, które miały istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, a mianowicie:

- art. 730 k.p.c. w zw. z art. 730¹ k.p.c. w zw. z art. 755 k.p.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, które doprowadziło do jego wydania w sytuacji gdy powód w sposób dostateczny nie uprawdopodobnił swojego roszczenia oraz interesu prawnego z udzieleniu zabezpieczenia.

- art. 243 k.p.c. w zw. z art. 730¹ k.p.c. poprzez niezasadne przyjęcie, że pisemne oświadczenie powoda o byciu właścicielem danej rzeczy w dostateczny sposób uprawdopodobnia przysługujące mu roszczenie.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że w zakresie kognicji sądu pierwszej instancji rozpoznającego wniosek o zabezpieczenie jest stwierdzenie czy zachodzą dwie przesłanki - uprawdopodobnienie roszczenia oraz interesu prawnego z udzieleniu zabezpieczenia. Pozwany wskazał, że roszczenie jest uprawdopodobnione, jeżeli istnieje znaczna szansa na jego uwzględnienie. Uprawniony powinien przedstawić i należyście uzasadnić twierdzenia, które stanowią podstawę dochodzonego roszczenia. Uprawdopodobnienie odnosi się zarówno do okoliczności faktycznych, na których opiera się roszczenie i które powinny być przedstawione, a ich istnienie prawdopodobne w świetle dowodów oferowanych przez uprawnionego, jak i do podstawy prawnej roszczenia, która powinna być również prawdopodobna w tym znaczeniu, że dochodzone roszczenie znajduje podstawę normatywną. Pozwany podzielił stanowisko Sądu Najwyższego, że chociaż uprawdopodobnienie jest wyjątkiem od reguły formalnego przeprowadzenia dowodu, działającym na korzyść strony powołującej się na określony fakt, to jednak nie oznacza to, że może ono opierać się tylko na samych twierdzeniach strony.

Pozwany wskazał, że Sąd udzielając zabezpieczenia dysponował jedynie pisemnym oświadczeniem powoda, że przysługuje mu własność zajętej kosiarki oraz że ten fakt może zostać potwierdzony przez ojca powoda. W ocenie skarżącego udzielenie zabezpieczenia w takiej sytuacji procesowej stanowi oczywiste naruszenie przepisów o udzielaniu zabezpieczenia.

Dodatkowo pozwany wskazał, że uwzględnienie żądania powoda stoi w sprzeczności z domniemaniami dotyczącymi posiadania, gdyż domniemywa się że ten kto włada faktycznie rzeczą jest posiadaczem samoistnym. Natomiast w okolicznościach sprawy Komornik dokonał zajęcia kosiarki na nieruchomości dłużnika J. Z., nie zaś na nieruchomości powoda.

Marginalnie pozwany wskazał, że jest jedynym wierzycielem dłużnika J. Z. i nie jest prowadzone postępowanie z wniosku Banku (...) S.A.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie wierzyciela okazało się zasadne, co skutkowało wydaniem orzeczenia reformatoryjnego.

W ocenie Sądu Odwoławczego powód nie uprawdopodobnił interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia, jak też nie uprawdopodobnił zasadności samego roszczenia.

W przedmiotowej sprawie powód domagał się zabezpieczenia powództwa przeciwegzekucyjnego poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Goleniowie B. B. w sprawie Km 500/13. Zaproponowany przez powoda sposób zabezpieczenia odpowiadał przepisowi art. 755 § 1 k.p.c., który reguluje sposoby zabezpieczeń roszczeń niepieniężnych.

Argumentacja powoda sprowadza się do gołosłownego twierdzenia, że jest właścicielem zajętej ruchomości, co miało uprawdopodobnić, że przysługuje mu zgłoszone roszczenie.

Zdaniem Sądu Okręgowego wbrew twierdzeniom powoda oraz Sądu I instancji okoliczności przedstawione przez powoda nie są wystarczające do uznania, że powództwo o wyłączenie spod zajęcia z art. 841 § 1 k.p.c. zostało przez niego uprawdopodobnione. Sąd Odwoławczy zauważa, że do akt nie został nawet załączony odpis protokołu zajęcia, a wyłącznie jedna strona - załącznik nr 1, w którym została wymieniona ruchomość, której pozew dotyczy. Jedynym materiałem, jakim dysponował Sąd, rozpoznając pozytywnie wniosek, było oświadczenie powoda k. 10, że przysługuje mu własność zajętej ruchomości. Tymczasem z uzasadnienia pozwu wynika, że w chwili zajęcia dysponentem ruchomości był dłużnik w sprawie egzekucyjnej.

Podkreślić należy, że uprawdopodobnienie roszczenia stanowi ustalenie faktów co do roszczenia za pomocą środka prostszego, o mniejszej sile przekonania niż dowód. Sąd w postępowaniu zabezpieczającym jest przy tym uprawniony oceniać wagę przesłanek uwiarygodniających roszczenie przez ich porównanie z przesłankami, które podważają uprawdopodobnienie powództwa. Zgodnie z art. 243 k.p.c., ilekroć ustawa przewiduje uprawdopodobnienie zamiast dowodu, zachowanie szczegółowych przepisów o postępowaniu dowodowym nie jest konieczne. Pozwala to sądowi oprzeć się na środkach niebędących dowodami w rozumieniu k.p.c. W orzecznictwie uprawdopodobnienie jest traktowane jako surogat dowodu, zwolniony od ścisłych formalności dowodowych. Uprawdopodobnienie nie daje zatem pewności co do prawdziwości twierdzeń o istnieniu konkretnego roszczenia, ale pozwala przyjąć, że jest ono prawdopodobne. Roszczenie jest uprawdopodobnione, jeżeli prima facie istnieje znaczna szansa na jego istnienie, co nie wyklucza tego, że w świetle głębszej analizy stanu faktycznego i prawnego wniosek może okazać się bezzasadny. Istotą postępowania zabezpieczającego jako postępowania incydentalnego nie jest uznanie dochodzonego roszczenia za udowodnione, ale jedynie za uprawdopodobnione, czemu służy dokonywana przez sąd jedynie wstępna analiza dostarczonego przez stronę powodową materiału dowodowego. Możliwość dojścia, w wyniku pełnego postępowania, do wniosku o niezasadności roszczenia jest oczywistym złożeniem tej instytucji.

Tymczasem twierdzenia powoda nie dają podstaw do przyjęcia, że zostały spełnione przesłanki powództwa interwencyjnego. Trafnie pozwany wskazuje, że przeciwko twierdzeniom powoda przeczy domniemanie wynikające z art. 339 k.c., w myśl którego domniemywa się, że ten kto rzeczą faktycznie włada, jest posiadaczem samoistnym. Jest to co prawda domniemanie usuwalne i uprawniony może je obalić dowodem przeciwnym; jednakże na obecnym etapie postępowania zaoferował on wyłącznie własne pisemne oświadczenie.

Również nie sposób przyjąć, iż powód ma interes w udzieleniu zabezpieczenia poprzez zawieszenie toczącego się postępowania egzekucyjnego. W typowych przypadkach interes ten wyraża się w tym, że brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia. W kontekście powyższego skarżący w żadnej mierze nie sprecyzował i nie uzasadnił, w jaki sposób dojść może do uniemożliwienia lub poważnego utrudnienia wykonania zapadłego w sprawie orzeczenia.

W tym stanie rzeczy należało uznać zażalenie za zasadne i po myśli przepisu art. 364 § 1 k.p.c. w zw. z art. 297 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. zmienić zaskarżone postanowienie i wniosek o udzielenie zabezpieczenia oddalić.

Jednocześnie wskazać należy, że przedmiotowe rozstrzygnięcie ma wyłącznie charakter incydentalny i tym samym brak podstaw do rozstrzygania o kosztach postępowania. Stosownie bowiem do przepisu art. 108 k.p.c. sąd rozstrzyga o kosztach sądowych dopiero w orzeczeniu kończącym sprawę.

Sygn. akt II Cz 1529/13 S., dnia 15 listopada 2013 r.

ZARZĄDZENIE

1. odnotować i zakreślić sprawę w rep. Cz;
2. odpis postanowienia doręczyć:
 - pełnomocnikowi pozwanego r.pr. K. D.,
 - powodowi Ł. J. z odpisem
3. orzeczenie dołączyć do zbioru;
4. po dołączeniu zwrotnych potwierdzeń odbioru, akta sprawy zwrócić Sądowi Rejonowemu w Goleniowie.